

Metody obliczeniowe optymalizacji

Ćwiczenie 3: Metody poszukiwania minimum funkcji w kierunku

Paweł Malczyk

Zakład Teorii Maszyn i Robotów
Instytut Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej
Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa
Politechnika Warszawska

Plan ćwiczeń

- 1 Idea metod iteracyjnych
- 2 Metody eliminacji
- 3 Metody interpolacji
- 4 Metody znajdowania pierwiastków wielomianów

Metody obliczeniowe optymalizacji

- 1 Idea metod iteracyjnych
- 2 Metody eliminacji
- 3 Metody interpolacji
- 4 Metody znajdowania pierwiastków wielomianów

Idea metod iteracyjnych

✓ Przykład 1

Sprawdzić, czy kierunek \mathbf{d} w punkcie \mathbf{x} jest kierunkiem poprawy.

- ❶ $f(\mathbf{x}) = x_1^2 - x_1x_2 + 2x_2^2 - 2x_1 + e^{x_1+x_2}, \mathbf{d} = [1, 2]^T, \mathbf{x} = [0, 0]^T.$
- ❷ $f(\mathbf{x}) = 3x_1^2 + 2x_1 + 2x_2^2 + 7, \mathbf{d} = [-1, 1]^T, \mathbf{x} = [2, 1]^T.$
- ❸ $f(\mathbf{x}) = x_1^2 + x_2^2 - 2x_1 - 2x_2 + 4, \mathbf{d} = [2, 1]^T, \mathbf{x} = [1, 1]^T.$
- ❹ $f(\mathbf{x}) = x_1^2 + 2x_2^2 + 2x_3^2 + 2x_1x_2 + 2x_2x_3, \mathbf{d} = [-3, 10, -12]^T, \mathbf{x} = [1, 2, 3]^T.$
- ❺ $f(\mathbf{x}) = 0.1x_1^2 + x_2^2 - 10, \mathbf{d} = [1, 2]^T, \mathbf{x} = [4, 1]^T.$
- ❻ $f(\mathbf{x}) = (x_1 - 2)^2 + (x_2 - 1)^2, \mathbf{d} = [2, 3]^T, \mathbf{x} = [4, 3]^T.$
- ❼ $f(\mathbf{x}) = 10(x_2 - x_1^2)^2 + (1 - x_1)^2, \mathbf{d} = [162, -40]^T, \mathbf{x} = [2, 2]^T.$
- ❽ $f(\mathbf{x}) = x_1^2 + x_2^2 + x_3^2, \mathbf{d} = [2, 4, -2]^T, \mathbf{x} = [1, 2, -1]^T.$

Idea metod iteracyjnych

✓ Przykład 2

Dana jest funkcja $f(\mathbf{x})$ oraz punkt \mathbf{x} . Wyznaczyć dokładny krok algorytmu α w kierunku \mathbf{d} .

- ❶ $f(\mathbf{x}) = 3x_1^2 + 3x_1x_2 + 2x_2^2 + 7, \mathbf{d} = [-1, -1]^T, \mathbf{x} = [1, 2]^T.$
- ❷ $f(\mathbf{x}) = 0.1x_1^2 + x_2^2 - 10, \mathbf{d} = [-1, -2]^T, \mathbf{x} = [5, 1]^T.$
- ❸ $f(\mathbf{x}) = (x_1 - 2)^2 + (x_2 - 1)^2, \mathbf{d} = [-4, -6]^T, \mathbf{x} = [4, 4]^T.$
- ❹ $f(\mathbf{x}) = 10(x_2 - x_1^2)^2 + (1 - x_1)^2, \mathbf{d} = [-162, 40]^T, \mathbf{x} = [2, 2]^T.$
- ❺ $f(\mathbf{x}) = (x_1 - 2)^2 + x_2^2, \mathbf{d} = [2, -2]^T, \mathbf{x} = [1, 1]^T.$
- ❻ $f(\mathbf{x}) = 0.5x_1^2 + x_2^2 - x_1x_2 - 7x_1 - 7x_2, \mathbf{d} = [7, 6]^T, \mathbf{x} = [1, 1]^T.$
- ❼ $f(\mathbf{x}) = (x_1 + x_2)^2 + (x_2 + x_3)^2, \mathbf{d} = [-4, -8, -4]^T, \mathbf{x} = [1, 1, 1]^T.$
- ❽ $f(\mathbf{x}) = x_1^2 + x_2^2 + x_3^2, \mathbf{d} = [-2, -4, 2]^T, \mathbf{x} = [1, 2, -1]^T.$

Metody eliminacji

✓ Przykład 3

Znaleźć minimum funkcji $f(x) = x(x - 1.5)$ w przedziale $< 0, 1 >$ z dokładnością $\epsilon = 10\%$ wartości dokładnej za pomocą następujących metod eliminacji:

- ❶ Metoda podziału na równe części.
- ❷ Metoda dychotomii, jeśli wartość parametru $\delta = 0.0001$.
- ❸ Metoda połowienia.

✓ Przykład 4

Metodą Fibonacciego i metodą złotego podziału znaleźć minimum funkcji $f(x) = 0.65 - \frac{0.75}{1+x^2} - 0.65x \cdot \arctg\left(\frac{1}{x}\right)$ w przedziale $< 0, 3 >$, jeśli liczba obserwacji $n = 6$.

Metody interpolacji

✓ **Przykład 5**

Znaleźć minimum funkcji $f(x) = x^5 - 5x^3 - 20x + 5$ za pomocą metody interpolacji kwadratowej. Założyć, że początkowy krok w metodzie interpolacji jest równy 0.5.

✓ **Przykład 6**

Znaleźć minimum funkcji $f(x) = x_1 - x_2 + 2x_1^2 + 2x_1x_2 + x_2^2$ w kierunku $\mathbf{d} = [-1, 0]^T$. Założyć, że przybliżenie startowe jest położone w punkcie $\mathbf{x}_0 = [0, 0]^T$. Założyć, że początkowy krok w metodzie interpolacji jest równy 0.1.

Metody znajdowania pierwiastków wielomianów

✓ Przykład 7

Znaleźć minimum funkcji $f(x) = 0.65 - \frac{0.75}{1+x^2} - 0.65x \cdot \arctg\left(\frac{1}{x}\right)$ za pomocą następujących metod:

- ❶ Metoda Newtona, punkt startowy $x_0 = 0.1$, za kryterium stopu przyjąć $|f'(x)| \leq \epsilon = 0.01$.
- ❷ Metoda quasi-Newtona (różnice centralne z krokiem $\Delta x = 0.01$), punkt startowy $x_0 = 0.1$, za kryterium stopu przyjąć $|f'(x)| \leq \epsilon = 0.01$.
- ❸ Metoda siecznych w przedziale $< 0.4; 0.8 >$, punkt startowy $x_0 = 0.1$, za kryterium stopu przyjąć $|f'(x)| \leq \epsilon = 0.01$.